

Міністерство освіти і науки України
Закарпатський угорський інститут ім. Ференца Ракоці II
Кафедра обліку і аудиту

Реєстраційний № _____

Кваліфікаційна робота
БУХГАЛТЕРСЬКИЙ ОБЛІК ТА АНАЛІЗ ДОХОДІВ І ВИДАТКІВ БЮДЖЕТНИХ
УСТАНОВ

ШІМОН ВІВІЕН ЧОБІВНА

Студентка IV-го курсу

Освітня програма «Облік і оподаткування»

Спеціальність 071 «Облік і оподаткування»

Рівень вищої освіти: бакалавр

Тема затверджена на засіданні кафедри

Протокол № 2 / 29 вересня 2023 року

Науковий керівник:

Перчі Оксана Федорівна
викладач кафедри обліку і аудиту

Завідувач кафедри _____ : **Бачо Роберт Йосипович**

доктор економічних наук, професор

Робота захищена на оцінку _____, «__» _____ 2024 року

Протокол № _____ / 2024

**Міністерство освіти і науки України
Закарпатський угорський інститут ім. Ференца Ракоці II**

Кафедра обліку і аудиту

Кваліфікаційна робота
БУХГАЛТЕРСЬКИЙ ОБЛІК ТА АНАЛІЗ ДОХОДІВ І ВИДАТКІВ
БЮДЖЕТНИХ УСТАНОВ
Рівень вищої освіти: бакалавр

Виконавець: студентка IV-го курсу

ШІМОН ВІВІЕН ЧОБІВНА

освітня програма «Облік і оподаткування»

спеціальність 071 «Облік і оподаткування»

Науковий керівник: **Перчі Оксана Федорівна**

викладач кафедри обліку і аудиту

Рецензент: **Сімчера Іван Іванович**

перший заступник сільського голови Великобийганської ОТГ

Берегове
2024

**Ukrajna Oktatási és Tudományügyi Minisztériuma
II. Rákóczi Ferenc Kárpátaljai Magyar Főiskola**

Számvitel és Auditálás Tanszék

**KÖLTSÉGVETÉSI INTÉZMÉNYEK BEVÉTELEINEK ÉS KIADÁSAINAK
SZÁMVITELE ÉS ELEMZÉSE**
Szakdolgozat

Készítette: Simon Vivien

IV. évfolyamos

Számvitel és adóügy szakos hallgató

Témavezető: **Pércsi Oxána**

Számvitel és Auditálás Tanszék oktatója

Recenzens: **Szimcsera János**

A Nagybégányi kistérség polgármesterének első helyettese

Beregszász – 2024

TARTALOMJEGYZÉK

BEVEZETÉS	6
BEVEZETÉS UKRÁN NYELVEN	9
FEJEZET I. A KÖLTSÉGVETÉSI INTÉZMÉNYEK BEVÉTELEINEK ÉS KIADÁSAINAK SZÁMVITELE, ELMÉLETI ASPEKTUSAI	12
1.1. A költségvetési intézmények bevételeinek és kiadásainak jellemzői, szerkezete.	12
1.2. A költségvetési intézmények bevételeinek és kiadásainak normatív és jogi szabályozása.....	30
1.3. A költségvetési intézmények számvitelének, bevételeinek és kiadásainak elemzésének módszertani vonatkozásai.....	33
FEJEZET II. A Nagybégányi kistérség bevételeinek és kiadásainak számvitele, szervezeti, módszertani alapjai	36
2.1. A Nagybégányi kistérség bevételeinek számvitele, szervezeti, módszertani alapjai.....	36
2.2. A Nagybégányi kistérség kiadásainak számvitele, szervezeti, módszertani alapjai.....	48
2.3. Információs rendszerek és technológiák a Nagybégányi kistérség bevételeinek és kiadásainak számviteléhez.....	54
FEJEZET III. A NAGYBÉGÁNYI KISTÉRSÉG BEVÉTELEINEK ÉS KIADÁSAINAK ELEMZÉSE	59
3.1. A Nagybégányi kistérség bevételeinek és kiadásainak elemzésének elméleti és módszertani elvei.....	59
3.2. A Nagybégányi kistérség bevételei összetételének és szerkezetének elemzése....	62
3.3. A Nagybégányi kistérség kiadásai összetételének és szerkezetének elemzése....	69
KÖVETKEZTETÉS	79
KÖVETKEZTETÉS UKRÁN NYELVEN	81
FELHASZNÁLT IRODALOM	84
MELLÉKLETEK	
ANNOTÁCIÓ MAGYAR NYELVEN	
ANNOTÁCIÓ UKRÁN NYELVEN	
ANNOTÁCIÓ ANGOL NYELVEN	

ЗМІСТ

ВСТУП УГОРСЬКОЮ МОВОЮ	6
ВСТУП УКРАЇНСЬКОЮ МОВОЮ	9
РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ АСПЕКТИ БУХГАЛТЕРСЬКОГО ОБЛІКУ ДОХОДІВ І ВИДАТКІВ БЮДЖЕТНИХ УСТАНОВ	12
1.1. Характеристика та структура доходів і видатків бюджетних установ.....	12
1.2. Нормативно-правове регулювання доходів та видатків бюджетних установ	30
1.3. Методичні аспекти організації бухгалтерського обліку та аналізу доходів і видатків бюджетних установ	33
РОЗДІЛ 2. ОРГАНІЗАЦІЙНО-МЕТОДОЛОГІЧНІ ОСНОВИ БУХГАЛТЕРСЬКОГО ОБЛІКУ ДОХОДІВ І ВИДАТКІВ ВЕЛИКОБИЙГАНСЬКОЇ ОТГ	36
2.1. Організаційно-методологічні основи бухгалтерського обліку доходів Великобійганської ОТГ	36
2.2. Організаційно-методологічні основи бухгалтерського обліку видатків Великобійганської ОТГ	48
2.3. Інформаційні системи і технології бухгалтерського обліку доходів і видатків Великобійганської ОТГ	54
РОЗДІЛ 3. АНАЛІЗ ДОХОДІВ І ВИДАТКІВ ВЕЛИКОБИЙГАНСЬКОЇ ОТГ.	59
3.1. Теоретико-методологічні засади аналізу доходів і видатків Великобійганської ОТГ	59
3.2. Аналіз складу і структури доходів Великобійганської ОТГ	62
3.3. Аналіз складу і структури видатків Великобійганської ОТГ	69
ВИСНОВКИ УГОРСЬКОЮ МОВОЮ	79
ВИСНОВКИ УКРАЇНСЬКОЮ МОВОЮ	81
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ	84
ДОДАТКИ	
АНОТАЦІЯ УКРАЇНСЬКОЮ МОВОЮ	
АНОТАЦІЯ УГОРСЬКОЮ МОВОЮ	
АНОТАЦІЯ АНГЛІЙСЬКОЮ МОВОЮ	

BEVEZETÉS

A téma aktualitása. A költségvetési intézmény tevékenysége a társadalom társadalmi-gazdasági, oktatási, kulturális és egyéb igényeinek kielégítésére irányul, és nem jövedelmező. A költségvetési intézmények az egyik legnagyobb csoportot képezik Ukrajnában. Az ilyen intézmények fő finanszírozási forrása az állami és a regionális költségvetés, amely vissza nem térítendő és ingyenes. Az ország gazdaságának jelenlegi állapota a pénzügyi erőforrások racionális és célzott felhasználását igényli a költségvetési folyamat minden szakaszában. Éppen ezért az ilyen intézmények pénzügyi-gazdálkodási tevékenységének átfogó tanulmányozása és részletes elemzése ma nagyon aktuális jelenség, figyelembe véve tevékenységük sajátosságát, a bevételek és költségek értékelésének számvitelét és a költségvetési programok végrehajtásának elemzését.

Ez a téma a korlátozott költségvetési forrásokkal való gazdálkodás, a nyitottság és a közbizalom biztosítása, valamint a pénzügyi kockázatok minimalizálása miatt releváns. A könyvelés lehetővé teszi a bevételek és kiadások pontos és szisztematikus nyilvántartását, ami hozzájárul a megfelelő pénzgazdálkodáshoz. Ezen adatok elemzése tükrözi Nagybégányi kistérség forrásfelhasználásának hatékonyságát, azonosítja a lehetséges kockázatokat és segít a megalapozott döntések meghozatalában.

A szakdolgozat megírásának célja: a Nagybégányi kistérség bevételeinek és kiadásainak elszámolása és elemzése az állami szférák strukturáján belül, a számvitel és az elemzés szerepének meghatározása a pénzügyi stabilitás, az erőforrások hatékony felhasználása és a jogszabályok betartása szempontjából.

A szakdolgozat feladatai:

1. A költségvetési intézmények bevételeinek és kiadásainak általános alapjainak bemutatása;
2. A bevételek és kiadások számvitelének megszervezése, normatív és jogi szabályozása,

3. A Nagybégányi kistérség bevételeinek és kiadásainak ismertetése, összetételeinek felépítésének részletes tanulmányozása;

4. A Nagybégányi kistérség költségvetési forrásainak működésének elemzése a bevételek és kiadások rendszerében.

5. Javaslatok kidolgozása a Nagybégányi kistérség költségvetési forrásainak hatékony és ésszerű felhasználására.

A szakdolgozat objektuma: a Nagybégányi kistérség - a költségvetési források fő kezelői szintjén működő helyi önkormányzat - finanszírozása és a költségvetési előirányzatok célzott felhasználása.

A szakdolgozat tárgya: a Nagybégányi kistérség bevétel- és kiadáselemzésének, pénzügyi támogatásának elméleti és módszertani elvei.

Kutatási módszerek: A kutatás elvégzése folyamatában általános tudományos és empirikus módszerek lettek alkalmazva, mint például: elemzés, megfigyelés, összehasonlítás, mérés, szisztematikus megközelítés, indukció, szintézis.

Híres szerzők kutatási eredményeinek elemzése: A kutatás eredményességének megalapozásához jelentős hozzájárulást tettek olyan szerzők és közgazdászok, mint: S. V. Svirko, S.O. Levytska, I.T. Tkacsenko, P. Y. Atamas, O.P. Atamas, L. M. Sinelnik, R.T. Dzjoha, N.H. Karpenko; K. V. Bezverkhy és mások.

A kapott eredmények a Nagybégányi kistérség bevételek és kiadások pénzügyi és költségvetési jelentéseinek elemzése alapján alakultak ki.

A kapott eredmények gyakorlati jelentősége: Az elvégzett kutatás során kapott eredmények hozzájárulnak a Nagybégányi kistérség pénzügyi és költségvetési helyzetének javításához, a pénzügyi és gazdasági erőforrások hatékony felhasználásához és gazdálkodásához, a jogszabályi előírásoknak megfelelően.

A kutatás információs bázisa Ukrajna Legfőbb Tanácsának és Miniszteri Tanácsának, Pénzügyminisztériumának és Költségvetési Kódexének főbb normatív jogi aktusaiból, a bevételek és kiadások elszámolásának rendjéből, felhasznált irodalmi forrásokból, saját számítások eredményeiből, valamint a Nagybégányi kistérség pénzügyi és költségvetési beszámolók eredményeiből áll.

A szakdolgozat felépítése: A szakdolgozat ukrán és magyar nyelvű bevezetésből, három fő fejezetből, ukrán és magyar következtetésből, felhasznált irodalomjegyzékből, melléletekből, továbbá három nyelven íródott annotációból áll.

A szakdolgozat első fejezetében a költségvetési intézmények bevételeinek és kiadásainak elméleti alapjait és módszertani megközelítéseit ismertetjük, áttekintjük a költségvetési intézmények számviteli megszervezésének, bevételeinek és kiadásainak elemzésének módszertani szempontjait, annak szabályozási és jogi szabályozását.

A második fejezet tájékoztatást nyújt a Nagybégányi kistérség kutatási helyéről, tevékenységéről és szervezeti felépítéséről, valamint azokról az alapító és adminisztratív dokumentumokról, amelyek meghatározzák e költségvetési intézmény működését, az intézmény bevételeinek és kiadásainak szervezeti és módszertani alapjait, illetve e költségvetési intézmény bevételeinek és kiadásainak vezetői elszámolása során alkalmazott információs rendszerekről és technológiákról.

A harmadik fejezetben a Nagybégányi kistérség bevételeinek és kiadásainak szerkezeti elemzése lesz elvégezve a pénzügyi és költségvetési beszámolás teljesítménymutatói alapján.

A szakdolgozat terjedelme 89 oldalból tevődik össze, ebből tartalmaz 17 ábrát, 16 táblázatot, 2 képet, 50 felhasznált szakirodalmat, valamint 21 mellékletet.

ВСТУП

Актуальність теми. Діяльність бюджетних установ направлена на забезпечення соціально-економічних, освітніх, культурних та інших потреб суспільства і є неприбутковою. Бюджетні установи є однією із найбільших груп в Україні. Основним джерелом фінансування таких установ є кошти Державного та регіональних бюджетів, які надаються їм безповоротно та на безоплатній основі. Сучасний стан економіки країни вимагає раціонального та цільового використання фінансових ресурсів на всіх стадіях бюджетного процесу. Саме тому всебічне вивчення та детальний аналіз фінансово-господарської діяльності таких установ є сьогодні дуже актуальним явищем, враховуючи специфіку їх діяльності, облік оцінки доходів і витрат та аналіз виконання бюджетних програм.

Тема актуальна для управління обмеженими бюджетними ресурсами, забезпечення відкритості та суспільної довіри, мінімізації фінансових ризиків. Бухгалтерський облік дозволяє точно та систематично реєструвати доходи та витрати, що сприяє належному управлінню фінансами. Аналіз цих даних відображає ефективність використання ресурсів у Великобийганської ОТГ, визначає можливі ризики та допомагає приймати обґрунтовані рішення.

Мета написання кваліфікаційної роботи: дослідження обліку та аналізу доходів і витрат Великобийганської ОТГ в структурі публічних сфер, визначення ролі обліку і аналізу з точки зору фінансової стабільності, ефективного використання ресурсів і дотримання законодавства.

Завдання кваліфікаційної роботи:

1. Виклад загальних основ доходів і видатків бюджетних установ.
2. Організація, нормативно-правове регулювання обліку доходів і витрат.
3. Характеристика доходів і витрат Великобийганської ОТГ, детальне вивчення структури їх складу.
4. Аналіз функціонування бюджетних ресурсів Великобийганської ОТГ в системі доходів і видатків.

5. Розробка пропозицій щодо ефективного та раціонального використання бюджетних коштів Великобийганської ОТГ.

Об'єкт кваліфікаційної роботи: фінансування та цільове використання виділених бюджетних асигнувань Великобийганської об'єднаної територіальної громади – органу місцевого самоврядування на рівні головного розпорядника бюджетних коштів.

Предмет кваліфікаційної роботи: теоретико-методичні засади обліку та аналізу доходів і витрат та фінансового забезпечення Великобийганської ОТГ.

Методи дослідження. У процесі виконання дослідження використовувалися загальнонаукові та емпіричні методи, такі як: аналіз, спостереження, порівняння, вимірювання, системний підхід, індукція, синтез.

Аналіз результатів досліджень відомих авторів. Питанню обліку та аналізу бюджетних установ присвячені численні напрацювання таких вчених: С. В. Свірко, С.О. Левицька, І. Т. Ткаченко, П. Й. Атамас, О.П. Атамас, Л. М. Синельник, Р.Т. Джога, Н. Х. Карпенко, К. В. Безверхий та ін.

Отримані результати сформовані з аналізу доходів і витрат на основі фінансових і бюджетних звітів Великобийганської ОТГ.

Практичне значення отриманих результатів: Результати, отримані під час проведеного дослідження, сприяють покращенню фінансової та бюджетної ситуації Великобийганської ОТГ, ефективному використанню та управлінню фінансово-господарськими ресурсами відповідно до вимог законодавчих актів.

Інформаційну базу дослідження складають основні нормативно-правові акти, Бюджетний кодекс України, Порядок бухгалтерського обліку доходів і витрат, використані літературні джерела, результати фінансових і бюджетних звітів Великобийганської ОТГ, результати власних розрахунків.

Структура кваліфікаційної роботи: Кваліфікаційна робота складається зі вступу українською та угорською мовами, трьох основних розділів, висновку українською та угорською мовами, списку літератури, додатків та анотацій.

У першому розділі кваліфікаційної роботи охарактеризовано теоретичні основи та методологічні підходи доходів і видатків бюджетних установ,

розглянуто методичні аспекти організації бухгалтерського обліку та аналізу доходів і видатків бюджетних установ, їх нормативно-правове регулювання.

У другому розділі наведена інформація про об'єкт дослідження, діяльність і організаційну структуру Великобйганської ОТГ, а також установчі та розпорядчі документи, які визначають функціонування цієї бюджетної установи, організаційно-методологічні основи доходів і видатків установи, а також інформаційні системи і технології, які використовуються при веденні обліку доходів та видатків цієї бюджетної установи.

У третьому розділі проведено структурний аналіз доходів і видатків Великобйганської ОТГ на підставі результативних показників фінансової та бюджетної звітності.

Кваліфікаційна робота складається з 89 сторінок, 17 рисунків, 16 таблиць, 2 малюнків, списку використаної літератури із 50 літературних джерел, 21 додатку.

FEJEZET I. A KÖLTSÉGVETÉSI INTÉZMÉNYEK BEVÉTELEINEK ÉS KIADÁSAINAK SZÁMVITELE, ELMÉLETI ASPEKTUSAI

1.1. A költségvetési intézmények bevételeinek és kiadásainak jellemzői, szerkezete.

A diplomamunka első fejezete az elméleti alapok kialakulására, különböző közgazdászok és híres emberek által megfogalmazott gondolatok részletes elemzésére és összehasonlítására, a költségvetési intézmények bevételeinek és kiadásainak számviteli rendszerének kialakulására, normatív és jogi szabályozására, valamint ezen tételek elemzésének módszertani vonatkozására fog hangsúlyt fektetni. A fejezet célja, hogy olyan elméleti alapokat dolgozzon és vázoljon fel e munkán belül, amely az aktuális téma általános részét magyarázza el aktuális források, valamint táblázatok és ábrák segítségével.

Mielőtt előtérbe kerülne a bevételek és kiadások elméleti aspektusai, kialakulása, szerkezeti felépítése, érdemes először is a költségvetési intézmények bemutatását alapul venni, hiszen fontos már az elején megismerni e különálló pénzügyi szféra kialakulását, szerepét Ukrajna állami pénzügyi szféráján belül.

A mai világban a költségvetési intézmények fontos helyet foglalnak el az ország pénzügyi rendszerében, mint a gazdaság állami szektorában tevékenységet folytató alanyok. Ezen belül az állami hatóságok és a helyi önkormányzatok által nyújtott adminisztratív, gazdálkodási, szociokulturális és egyéb, a közérdekek kielégítéséhez kapcsolódó szolgáltatások jelentős változást gyakorolnak a GDP értékeire. Így érdemes azt megjegyezni, hogyha a költségvetési intézmények hatékonyan használják fel erőforrásaikat és kedvező feltételeket biztosítanak a gazdasági növekedéshez, az pozitív hatást gyakorol Ukrajna GDP-jére.

Ukrajnában az ezen intézmények, vállalkozások, szervezetek fogalmának megállapítását Ukrajna gazdasági, polgári és költségvetési törvénykönyve szabályozza.

Az állami szervezet (intézmény) fogalmát Ukrajna Állami Osztályozója ekképpen definiálja: az állami szervezetet (intézményt) az állami vagyon elkülönült része alapján, általában részvényekre bontás nélkül, közigazgatási eljárásban az illetékes államhatalmi szerv alakítja és e szerv irányítási körébe tartozik. Érdeemes hozzátenni, hogy az állami szervezetek csoportjába tartoznak a költségvetési szervezetek.

Ukrajna költségvetési kódexe a fő szabályozó dokumentum, amely szabályozza a költségvetési intézmények tevékenységét. A Költségvetési Törvénykönyv 2. §-a szerint költségvetési intézmény az állami hatóság, a helyi önkormányzati szerv, valamint az általuk meghatározott eljárás szerint létrehozott szervezet, amelyet az állami költségvetés vagy a helyi költségvetés terhére teljes körűen támogatnak. A költségvetési intézmények nonprofit jellegűek [8].

A költségvetési intézményben dolgozó egyének a költségvetési folyamatok résztvevői, megfelelő jogokkal és kötelezettségekkel vannak felruházva, illetve költségvetési hatáskörrel rendelkeznek, és az állami vagy helyi költségvetésből finanszírozzák őket.

A költségvetési intézményekhez az alábbi szervezetek tartoznak:

- Ukrajna Verhovna Rada, Ukrajna Miniszteri Kabinetje, Elnöki Adminisztráció;
- minisztériumok, osztályok, alapítványok;
- helyi államigazgatási szervek, helyi önkormányzati szervek (térségi, járási, városi kerületi, városi, települési, községi tanácsi stb.)
- kizárólag különböző szintű költségvetésből finanszírozott állami vállalatok, intézmények, szervezetek.

Ukrajna jelenlegi jogszabályai szerint a költségvetési szervezetek és intézmények gazdasági egységek, gazdasági kompetenciával rendelkeznek; jogosult az alapító okiratokban meghatározott vállalkozási tevékenység (a fizetős szolgáltatások listáján belül funkcionális jogkörüknek megfelelően) szabadon folytatására, valamint gazdasági (termelési) tevékenység végzésére szolgáló szolgáltatás nyújtására.

A költségvetési intézmények immateriális szolgáltatásokat nyújtanak a szociális, kulturális és egyéb közszükségletek kielégítésére. Anyagi garanciát jelentenek az állampolgárok legfontosabb alkotmányos jogai (oktatáshoz, egészségügyi ellátáshoz, társadalombiztosításhoz stb.) érvényesüléséhez.

Egy költségvetési intézmény létrehozásáról szóló határozatot az állami vagy önkormányzati szervek hozzák meg rendelkezésre álló anyagi-technikai bázisok, szakképzett emberek jelenlétében, ezen határozatokat kötelező a végrehajtó hatalom központi szervével egyeztetni.

A költségvetési intézmények tevékenységüket alapító okiratok vagy az arra felhatalmazott szerv (általában a létrehozásukról döntő szerv) által jóváhagyott jogalkotási vagy szabályozási dokumentum alapján végzik. A költségvetési intézmény a rendelet állami bejegyzésének napjától jogi személy státusszal rendelkezik, míg az állami nyilvántartásba a végrehajtó hatalmi szervekben kerül sor.

A költségvetési intézmények nem folytatnak kereskedelmi tevékenységet, és nonprofit szervezetekhez tartoznak. Tevékenységük fő célja a gazdasági, társadalmi és egyéb eredmények elérését célzó szolgáltatások nyújtása haszonszerzési cél nélkül.

Tehát a költségvetési intézmény – nonprofit szervezet, amelynek alapítója lehet állami hatóság vagy önkormányzati szerv. Az intézmény adminisztratív, társadalmi-kulturális, oktatási, tudományos és egyéb, nem kereskedelmi jellegű feladatok ellátására jött létre.

A költségvetési intézmények teljeskörű, alapvető bemutatása után elengedhetetlen feltéte az intézmény számvitelének általános bemutatása, amely egy hasonló, strukturált képet mutat be működéséről, normatíváiról továbbá szerkezetének felépítéséről

A számvitel, mint a költségvetési intézmények működési életének fontos alapegysége, különböző szerepeket töltenek be, melyeknek megvannak a saját funkcióik az intézmény tevékenységeit illetően. Elsősorban, a számvitel egy fontos eszköz, amely a költségvetési folyamatok lebonyolításának céljaként használnak, ellenőrző és szabályozó funkciókkal rendelkezik, amely a elősegíti a pénzügyi fegyelem és takarékoság meglétét, a többletbevételek elhatárolását és azok külön

elemzését, amely a költségvetés fő funkcióinak részét képezi. Ez a funkció bővebben kifejtve magában foglalja a jövedelem elosztását, valamint az ezen elosztott összegek különböző célokra belüli fejlesztésekre szóló ráfordítást. Másodszor, a számvitel fontos szerepet játszik a költségvetés megtervezésében. Ennek köszönhető az, hogy a tárgyévi és az előző évi költségvetés végrehajtásának adatai képezik a következő évi költségvetés összeállításának alapját, ezért a költségvetés, mint az állam fő pénzügyi tervének minősége ezeknek az adatoknak a megbízhatóságától függ.

A költségvetési intézmények alapegységein belül az alábbi számviteli feladatokat különböztetjük meg, amit az alábbi ábra egyértelműen szemléltet:

— az intézmény, szervezet gazdasági folyamatairól és eredményeiről teljes körű, megbízható, a gazdálkodáshoz szükséges információk formálása, valamint azok állami és más érdekelt felhasználók általi makroszintű felhasználása;

— a gazdasági műveletek pontos, időszerű és hiánytalan megjelenítése a költségvetési intézmények becsléseinek végrehajtásához;

— a költségvetési intézmény pénzeszközeinek ésszerű és eredményes, az elfogadott előirányzat szerinti rendeltetésszerű felhasználásának biztosítása;

— az anyagi javak, a készpénz és a számítások leltárainak teljességének és időszerűségének biztosítása;

- a vagyon rendelkezésre állása és mozgása, a tárgyi és pénzügyi források szabályozási keretek és jóváhagyott becslések szerinti felhasználása, a kötelezettségek teljesítése feletti ellenőrzés biztosítása;

— a pénzügyi és gazdasági tevékenység során bekövetkezett jogsértések megelőzése, a rendelkezésre álló tartalékok azonosítása és mozgósítása.

1.1. ábra. A költségvetési intézmények számvitelének alapvető feladatai

Forrás: saját szerkesztés a [14] által megfogalmazott információk alapján

Itt külön kiemelhető, hogy ezek a feladatok, amelyek a költségvetési intézmények sajátos mechanizmusait szabályozzák, tovább bővíthetőek, függetlenül attól, hogy az intézmény még milyen további tevékenységeket végez, amelyek még hatásköreikbe tartoznak a szabályozó törvények tartalmát illetőleg.

A költségvetési intézmények számvitelének megszervezéséhez és pénzügyi beszámolóinak kialakításához elengedhetetlen lépés az, hogy figyelembe vegyük Ukrajna általános és speciális dokumentumait, amelyek ezen fontos lépések meghatározásául szolgálnak. A számvitel megszervezésének, szabályozásának és a pénzügyi beszámolások általános jogi alapjait Ukrajna 996-XIV. sz. „A számvitelről és pénzügyi beszámolásról” törvénye határozza meg [9].

A számviteli és pénzügyi beszámolási módszertani kérdéseket Ukrajna Pénzügyminisztériuma szabályozza, amely jóváhagyja a Nemzeti Számviteli Standardokat, valamint a számvitelre és a pénzügyi beszámolásra vonatkozó egyéb jogszabályokat [14].

A költségvetési intézmények a 2007-2015-ös évekre szóló, az Ukrajna Miniszteri Kabinet 2007.01.16-i 34. sz. határozata által jóváhagyott, az állami szektorban a számviteli rendszer modernizálásának stratégiájának végrehajtása céljából a nyilvántartást és a pénzügyi beszámolót az Ukrajna Pénzügyminisztériuma által jóváhagyott, Nemzeti Számviteli Standardok (szabványoknak) a közzsférában (1) tartalma alapján határozták meg.

Az államiszféra számviteli rendszerének korszerűsítési stratégiájának 2007–2015 közötti időszakra történő megvalósítása érdekében számos intézkedés történt az államiszféra számviteli rendszerének fejlesztésére, különös tekintettel a Nemzeti Számviteli Standardok (szabványok) a közzsférában érvényesítésére, amelynek alkalmazását a költségvetési törvény írja elő, teljes egészében elfogadták Ukrajna törvénykönyvét és Ukrajna „A számvitelről és a pénzügyi beszámolásról Ukrajnában” szóló törvényét.

Ukrajna állami pénzgazdálkodási rendszerének reformfolyamatának kulcsfontosságú eleme a pénzügyi irányítási mechanizmusok fejlesztése és javítása állami és helyi szinten, amihez viszont időszerű és pontos tájékoztatásra van szükség a

költségvetés végrehajtásának eredményeiről annak érdekében, - és a hosszú távú költségvetés tervezése, valamint a költségvetési források célirányos felhasználásának folyamatos hatékony ellenőrzése.

Ugyanakkor a világban ezekben az időszakokban saját tapasztalatuk szerint úgy értékelték a helyzetet a Nemzeti Számviteli Standardok (szabványok) közszférában megléte körül, hogy e standard alkalmazását olyan normák nehezítik meg, melyeket eltérő módon alkalmaznak. Ennek értelmében megkövetelte a Standard frissítését, a Nemzetközi Számviteli Standardok a közszférában ukrán nyelvre való fordítását, továbbá az alkalmazásukra vonatkozó módszertani ajánlások kidolgozását [50].

A Világban által meghatározott módosítások és ezeknek kidolgozásai képezték a 2018-2025 közötti időszakra az államiszféra számviteli rendszerének korszerűsítésére vonatkozó stratégiai-tervezetet, amelynek végrehajtása során olyan intézkedéseket terveznek végrehajtani, amelyek lehetővé teszik a számviteli rendszer hiányosságának javításait, valamint a pénzügyi információk minőségének és összehasonlíthatóságának kontrollját, figyelembe véve a nemzetközi standardokat és a legjobb globális gyakorlati aspektusokat.

A Nemzeti Számviteli Standardok (szabványok) a közszférában kidolgozásáért Ukrajna Pénzügyminisztériuma és Ukrajna Államkincstári Szolgálat felel. Ma nevezetesen 20 standardot használnak hivatalosan az állami szférák, amelyek a Nemzetközi Számviteli Standardokkal állnak összhangban. Ezeket a standardokat az alábbi, 1.1. táblázat mutatja, külön a Nemzeti és a Nemzetközi kategóriában:

1.1. táblázat

A Nemzeti (NP(S)BODS) és Nemzetközi Számviteli Standardok (szabványok) a közszférában (MSBODS) áttekintése

Ssz	Nemzeti Számviteli Standardok (szabványok) a közszférában (NP(S)BODS) száma és megnevezése	Nemzetközi Számviteli Standardok (szabványok) a közszférában (MSBODS) száma és megnevezése
1	NP(S)BODS 101 „Pénzügyi kimutatások benyújtása”	MSBODS 1 „Pénzügyi kimutatások benyújtása”
		MSBODS 2 „Cash flow kimutatás”
		MSBODS 8 „Pénzügyi beszámolás a közös vállalkozások részvényeiről”
		MSBODS 20 „Kapcsolódó felek tájékoztatása”

Az 1.1. táblázat folytatása

2	NP(S)BODS 102 „Konzolidált pénzügyi kimutatások”	MSBODS 6 „Az ellenőrzött gazdálkodó egységek konszolidált pénzügyi beszámolója és számvitele”
		MSBODS 22 „A közzsférával kapcsolatos pénzügyi információk nyilvánosságra hozatala”
		MSBODS 24 „A költségvetések végrehajtására vonatkozó információk bemutatása a pénzügyi beszámolóokban”
3	NP(S)BODS 103 „Pénzügyi kimutatás szegmensek számára”	MSBODS 18 „Kimutatások szegmensek számára”
4	NP(S)BODS 104 „Fordulónap utáni események”	MSBODS 14 „Fordulónap utáni események”
5	NP(S)BODS 105 „Pénzügyi beszámolási hiperinfláció állapot”	MSBODS 10 „Pénzügyi beszámolási hiperinfláció állapot”
6	NP(S)BODS 121 „Tárgyi eszközök”	MSBODS 17 „Tárgyi eszközök”
7	НП(с)БОДЦ 122 „Immateriális aktívák”	-
8	NP(S)BODS 123 „Készletek”	MSBODS 12 „Készletek”
9	NP(S)BODS 124 „Bevételek”	MSBODS 9 „Csereműveletekből származó bevétel”
		MSBODS 23 „Nem csereügyletekből származó bevételek (adók és transzferek)”
10	NP(S)BODS 125 „Számviteli becslések változásai és hibák kijavítása”	MSBODS 3 „Az időszak nettó többlete vagy hiánya lényeges hibák és a számviteli politika változásai”
11	NP(S)BODS 126 „Lízing”	MSBODS 13 „Lízing”
12	NP(S)BODS 127 „Eszközök értékvesztése”	MSBODS 21 „Olyan eszközök értékvesztése, amelyek nem termelnek pénzt”
		MSBODS 26 „Pénztermelő eszközök értékvesztése”
13	NP(S)BODS 128 „Kötelezettségek”	MSBODS 19 „Váratlan kötelezettségek és követelések rendelkezésre bocsátása”
14	NP(S)BODS 129 „Befektetési célú ingatlanok”	MSBODS 16 „Befektetési célú ingatlanok”
15	NP(S)BODS 130 „Árfolyamváltozások hatása”	MSBODS 4 „Árfolyamváltozások hatása”
16	NP(S)BODS 131 „Építési szerződések”	MSBODS 11 „Építési szerződések”
17	NP(S)BODS 132 „Munkavállalói juttatások”	MSBODS 25 „Munkavállalói juttatások”
18	NP(S)BODS 133 „Pénzügyi befektetések”	MSBODS 7 „Társult vállalkozásokban történő befektetések elszámolása”
19	NP(S)BODS 134 „Pénzügyi eszközök”	MSBODS 15 „Pénzügyi eszközök: információk közzététele és bemutatása”
20	NP(S)BODS 135 „Kiadások”	MSBODS 5 „Hitelfelvételi költségek”
		MSBODS 12 „Készletek”
21	NP(S)BODS 136 „Biológiai aktívák”	MSBODS 27 „Mezőgazdaság”

Forrás: Saját szerkesztés a [14] források alapján

A fentebb bemutatott összehasonlító táblázat jól szemlélteti a hasonlóságokat a két standard között, így elmondható, hogy a Nemzeti Standardhoz viszonyítva a Nemzetközi Standard végrehajtása a nemzeti jogterületen történik, figyelembe véve Ukrajna államiszférájának gazdasági és jogi alakját. Attól függetlenül, hogy a standardok megnevezései olykor hasonlítanak egymás változataira, jelentésük nem feltétlen hasonló. Vannak olyan standardok a fenti táblázatban, amelyek több nemzetközi standardot is magukba foglalnak, mint a 101 „Pénzügyi kimutatások benyújtása”, 102 „Konzolidált pénzügyi kimutatások”, 124 „Bevételek”, 127 „Eszközök értékvesztése”.

Most, hogy tisztáztuk a költségvetési intézmények részletes bemutatását, térjünk rá témánk aktualitására, a bevételekre és kiadásokra, a költségvetési intézmények tevékenységeinek fontos aspektusára.

Napjainkban a ukrain gazdaságban végbemenő változások és reformok megkövetelik a költségvetési szférától, hogy ezen változásokkal együtt a bevételek és kiadások elszámolása is naprakész, korszerű állapotban működjön.

Az intézmények bevételeinek és kiadásainak egyensúlya a szükséges összegekben a számvitel révén valósul meg, különös tekintettel az intézmény vagyona, kötelezettségeire és azok mozgására vonatkozó pénzben meghatározott információgyűjtés és nyilvántartási rendszer állapotára vonatkozóan. Tekintettel arra, hogy minden költségvetési intézményt vagy az államból, vagy a helyi költségvetésből finanszíroznak, saját bevétel nélkül, a fő jellemzője az egyes elemek, így a bevételek és a kiadások elszámolása.

Mint ahogy említettük az előző szakasz számviteli rendszerének modernizációs stratégiáit, ezen változások életbe lépése nagy hatással volt a számvitel összetételei struktúrájának változásában is. Ezen összetételei között az egyik kulcselem a bevétel. A jövedelemelszámolás elméleti és módszertani alap megerősítése céljából jött létre a Nemzeti Számviteli Standardok (Szabványok) a közszférában 124 „Bevételek” része, amely a 9 „Csereügyletekből származó bevétel” és a 23 „Nem csereügyletekből származó bevétel” standardok alapján került kidolgozásra. Ez a standard a bevételek besorolásának új megközelítéseit tartalmazza és új definíciókat vezet be

(„csereműveletek”, „csereműveletekből származó bevétel”), továbbá új módszertani elveket fogad el a bevételek meghatározásának és értékelésének céljából.

A „bevétel” jelentését több szempontból meg lehet közelíteni, ezeket pedig több kutató és közgazdász általi megfogalmazás alapján. Szvirko V. hazai tudós, megjegyzi, hogy a költségvetési intézmények bevétele az intézmények által az állami költségvetés terhére kapott pénzeszközök bevétele, melyeket további költségvetési célokra lehet felhasználni [48].

S.O. Levytska meghatározása alapján az intézmények bevételei az állami vagy önkormányzati költségvetésből befolyt elosztások, amelyeket ők generálnak.

Az alábbi (1.2.) ábrán pedig szemléltetjük, hogyan határozza meg a Nemzeti Számviteli Standardok (szabványok) a közszférában a „bevétel fogalmát”:

Nemzeti Számviteli Standardok (szabványok) a közszférában 101 (NP(S)BODS 101) "Pénzügyi kimutatások benyújtása"

- jövedelem – a gazdasági hasznok növekedése eszközök beáramlása vagy a kötelezettségek csökkenése formájában, amely a saját tőke növekedéséhez vezet (kivéve a tulajdonosi hozzájárulások miatti tőke növekedést);

Nemzetközi Számviteli Standardok (szabványok) a közszférában MSBODS 9 "Csereműveletekből származó bevétel"

- bevétel - a gazdasági hasznok növekedése az elszámolási időszakban bevétel formájában vagy az eszközök hasznosságának növekedése vagy a kötelezettségek csökkenése formájában, amelynek eredménye a saját tőke növekedése, kivéve a növekedést tőkerészesek befizetéseivel kapcsolatos.

1.2. ábra. A „bevétel” fogalma a Nemzeti és Nemzetközi Számviteli Standard (Szabvány) a közszférában meghatározásai alapján

Forrás: Saját szerkesztés a [48] alapján

Ahogy a táblázat is mutatja és összehasonlítja, mindkét megfogalmazás a saját tőke növekedését mutatja be, mint a bevétel eredményét.

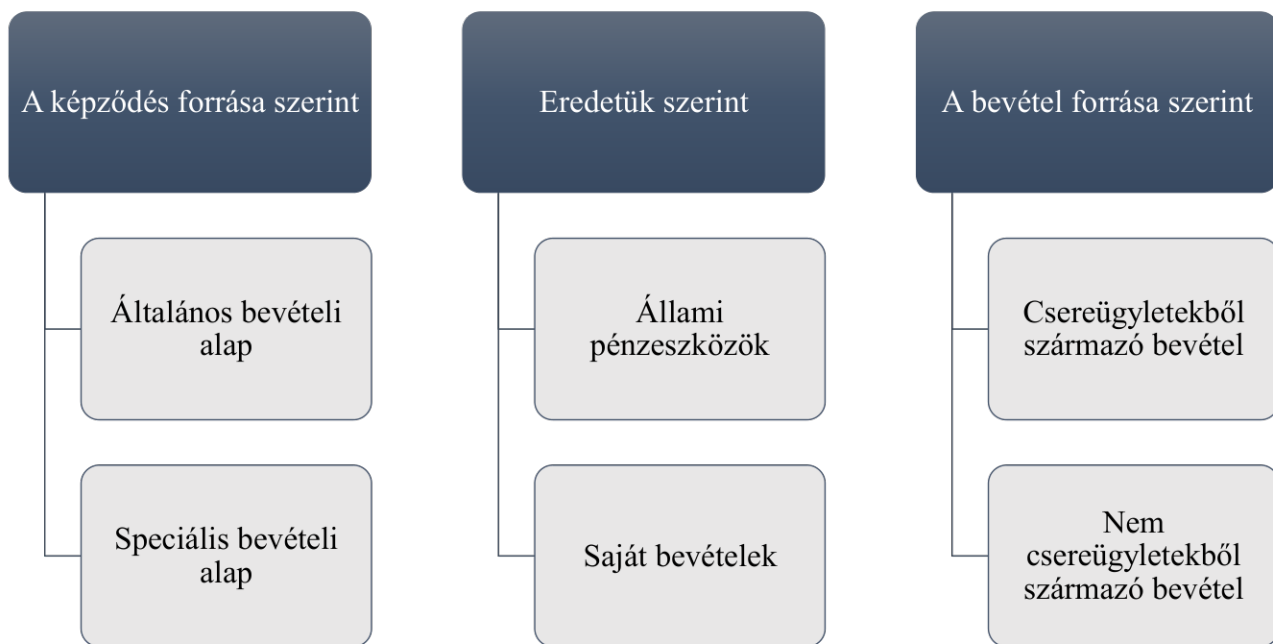
A költségvetési intézmények költségvetési előirányzatok (бюджетних асигнувань) formájában kap bevételeket Ukrajna tárgyévi „Ukrajna állami költségvetéséről” szóló törvénye alapján, vagy a helyi költségvetésről szóló határozat alapján.

A költségvetési előirányzatok (бюджетних асигнувань) Ukrajna Költségvetési Kódexe szerint– a költségvetési források kezelőjének a költségvetési megbízással összhangban adott felhasználása a költségvetési kötelezettségvállalási és kifizetésekre, amely mennyiségi, időbeli és célkorlátozásokkal rendelkezik [8].

Állami szféránál ezek az előirányzatok a nemzetgazdaság működésére gyakorolt állami befolyás egyik fő eszköze. Lehetővé teszik az állam számára, hogy célirányosan befolyásolják a gazdálkodó eszközöket, közvetlen állami támogatást nyújtva bizonyos intézkedések végrehajtásához, és ezáltal pedig a nemzeti jövedelmet konkrét problémák megoldására osszák szét.

A költségvetési intézmények bevételeit többféleképpen lehet csoportosítani, ezek közül a bevételek legfőbb csoportosításai az alábbiak (lásd 1.3. ábra):

- a képződés forrása;
- eredete;
- a bevételek forrása szerint.

1.3. ábra. A költségvetési intézmények bevételeinek csoportosítása

Forrás: Saját szerkesztés a [4] forrás alapján

A költségvetési intézményeknek nincsenek saját tőkével, kiadásait költségvetési előirányzatokból, valamint költségvetéseken kívüli forrásokból, saját bevételből vagy önkéntes hozzájárulásokból fedezik.

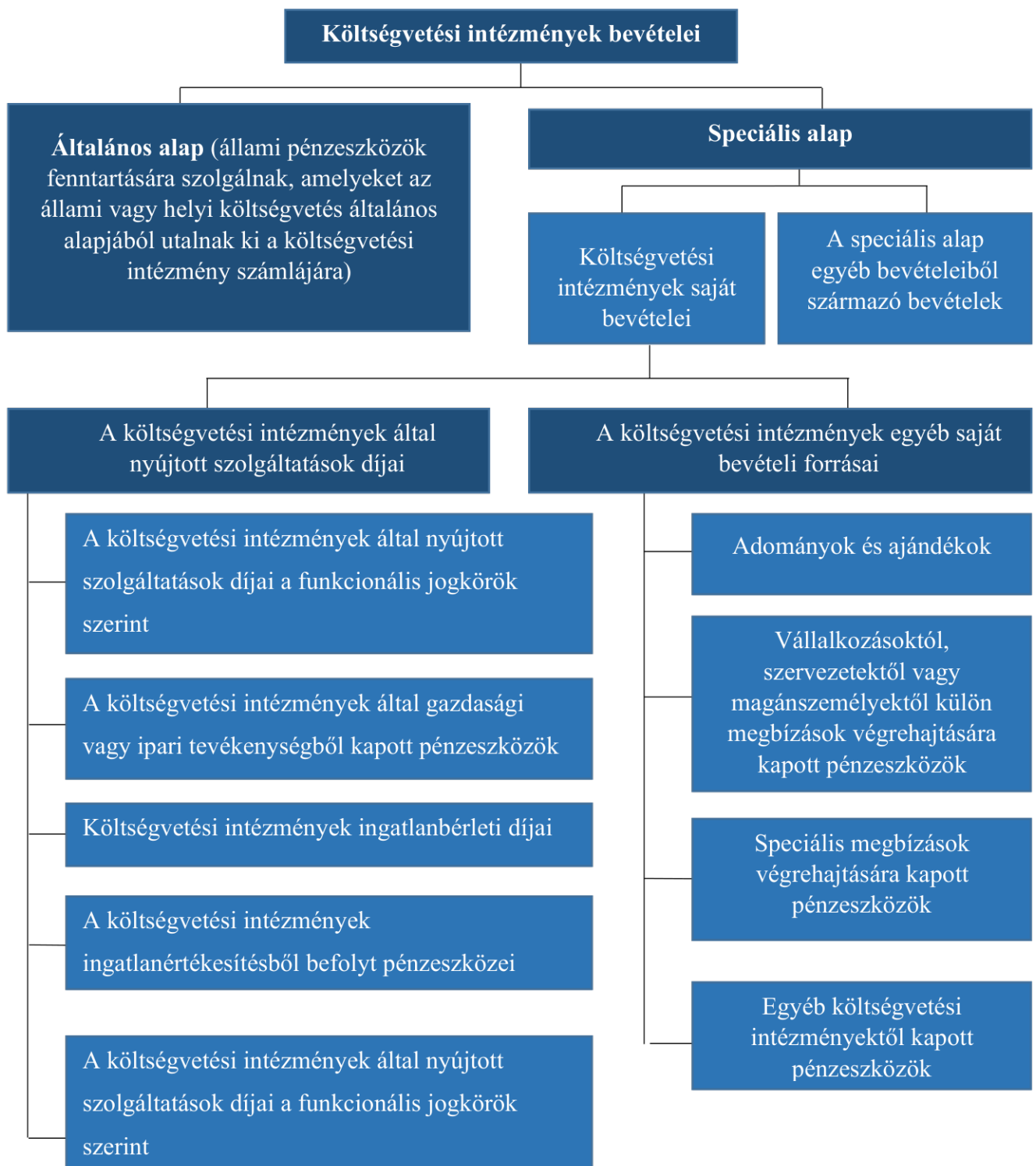
Mint ahogy a fenti ábra is mutatja, a bevétel eredete szerint lehet állami pénzeszköz vagy saját bevételek. Saját bevételeknek nevezzük azokat a pénzeszközöket, amelyeket a költségvetési intézmények a költségvetés kivételével minden finanszírozási forrásból kapnak.

Ukrajna Költségvetési Kódexe szerint a költségvetési intézmények bevételei két csoportra osztoznak: általános bevételi alap és speciális bevételi alap. E csoportosítás tartozik a fent említett – képződés forrása szerinti kategória tartalmához és az 1.3. ábrához. Ezen két bevételi formák különböző összetételekkel rendelkeznek, amelyeknek forrásait az 1.4. ábra szemléltet.

Ha figyelembe vesszük az fenti ábrát, a saját bevételek első csoportja a költségvetési intézmények által nyújtott szolgáltatások díja. Ide tartoznak a költségvetési intézmények által nyújtott szolgáltatások díjából származó bevételek a jogszabályoknak megfelelően. Az ilyen bevételek állandóak és a költségvetésben be kell tervezni.

Az első két alcsoport az Ukrán Miniszteri Kabinet által az adott tevékenységi körre jóváhagyott, a költségvetési intézmények által térítés ellenében nyújtható szolgáltatások listái által meghatározott típusok szerint alakul ki. Ezeket a listákat, melyek tartalmazzák a tevékenységi körtől számított szolgáltatásokat, a saját bevételek csoportjainak megfelelően állítják össze. E listák létrehozásáért felelős embereket pedig a végrehajtó hatalom központi szervei határozzák meg, amelyek az adott területen vezető szerepet töltenek be.

A saját bevételek második csoportja – egyéb források részét foglalja össze. Ebbe azon költségek tartoznak, amelyek a támogatások és ajándékok csoportját képezik, továbbá a speciális megbízások ellátására átadott pénzeszközök. Ezek nem állandó költségek, és csak az Ukrán Miniszteri Kabinet által meghatározott eseteiben lehet betervezni a költségvetésbe.

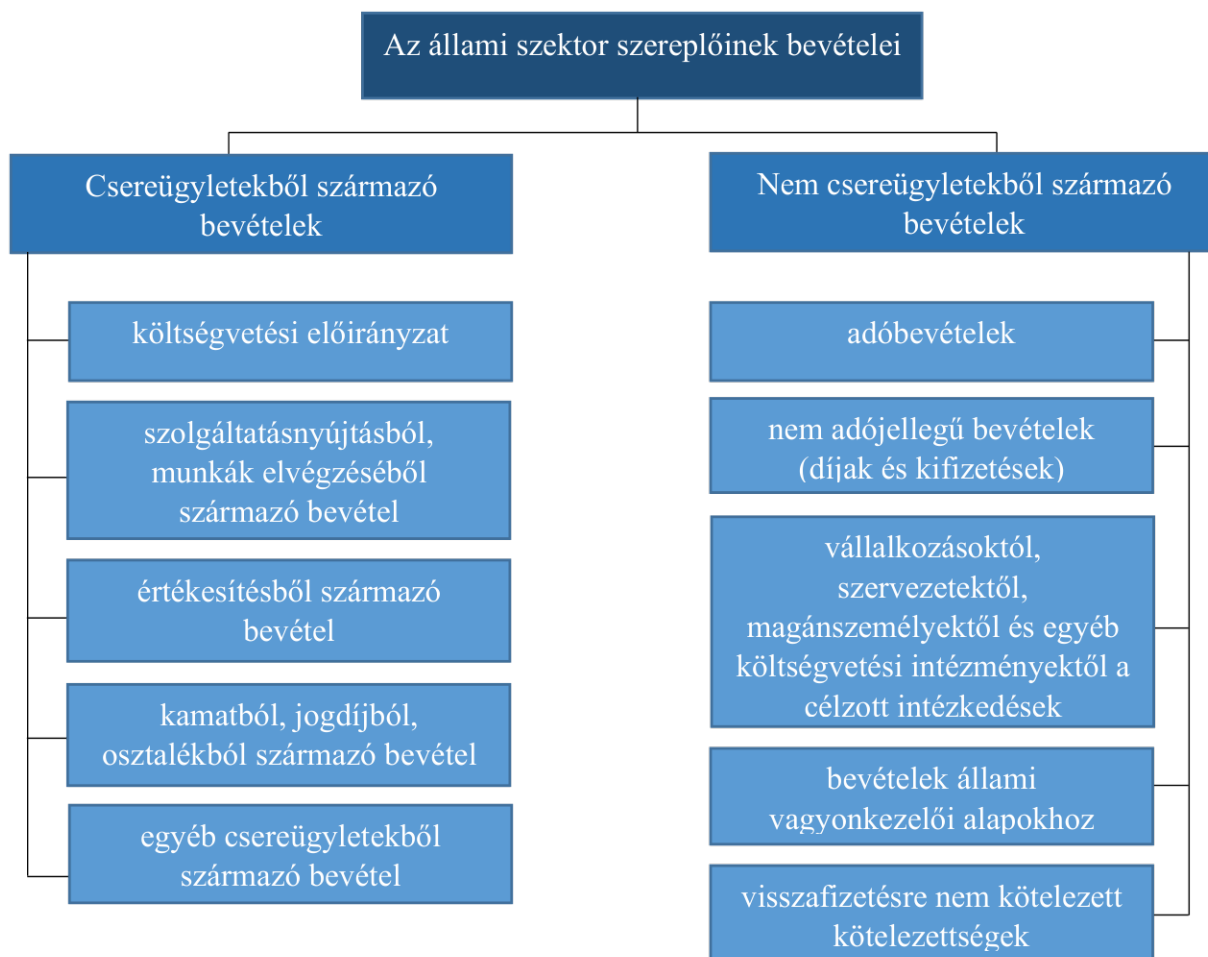

1.4. ábra A költségvetési intézmények bevételeinek strukturális felépítése

Forrás: Saját szerkesztés a [4],[47] források alapján

Végül, visszatérve az utolsó szempontra – a bevételek forrásai szerinti csoportosításra – a Nemzeti Számviteli Standardok (szabványok) a közszférában 124

„Bevétel” értelmében a gazdasági állami szektor szereplőinek bevételeinek besorolása, értékelési sorrendje szerint a költségvetési szintjén megkülönböztetünk csere- és nem csereügyletekből származó bevételeket (lásd 1.5. ábra)

1.5. ábra A gazdasági állami szektor szereplőinek bevételi típusai

Forrás: Saját szerkesztés a [4],[47] források alapján

A csereügyletek ebben a témában olyan gazdasági ügyletek, amelyekben eszközöket kézpénzért, szolgáltatásokért, egyéb eszközökért vagy kötelezettségek visszafizetéséért adnak nagy vesznek.

A nem csereügyletek pedig értelemszerűen ennek az ellentétje, ez nem jár vagyontárgyak, szolgáltatások átruházásával a kapott jövedelem vagy vagyon ellenében, de rendelkeznek bizonyos feltételekkel.

A következő bekezdésekben a kiadások kutatását alapozzuk meg, amely ugyanazzal a struktúrált felépítéssel fog rendelkezni, mint ahogy azt a bevételeknél

fogalmazzuk meg. A kiadások a költségvetési intézmények pénzügyi-gazdasági tevékenységének egy legfőbb mutatói. Olyan kifizetések, amelyek nem téríthetők vissza.

A kiadások elszámolása az egyik fő terület, amely megkülönbözteti a költségvetési intézmények számviteli rendszerét a többi számliveli rendszertől. Ezeknek a tételeknek megvannak a saját mennyiségi és minőségi jelzőik. A mennyiségi jelző megmutatja a költségvetési intézmények forrásainak összegét különböző szintű költségvetésekből. A minőségi jelző pedig ezen források korszerűségét, állapotát vizsgálja meg és tartsa nyilván.

A Számviteli Standardok (szabványok) a közsférában 101 „Pénzügyi kimutatások benyújtása” megfogalmazása alapján a kiadások az eszközök elidegenítése vagy a kötelezettségek növekedése formájában jelentkező gazdasági hasznok növekedését jelentik, ami a saját tőke csökkenéséhez vezet (kivéve a tőke levonás vagy a tulajdonos által felosztás miatti tőkecsökkenést).

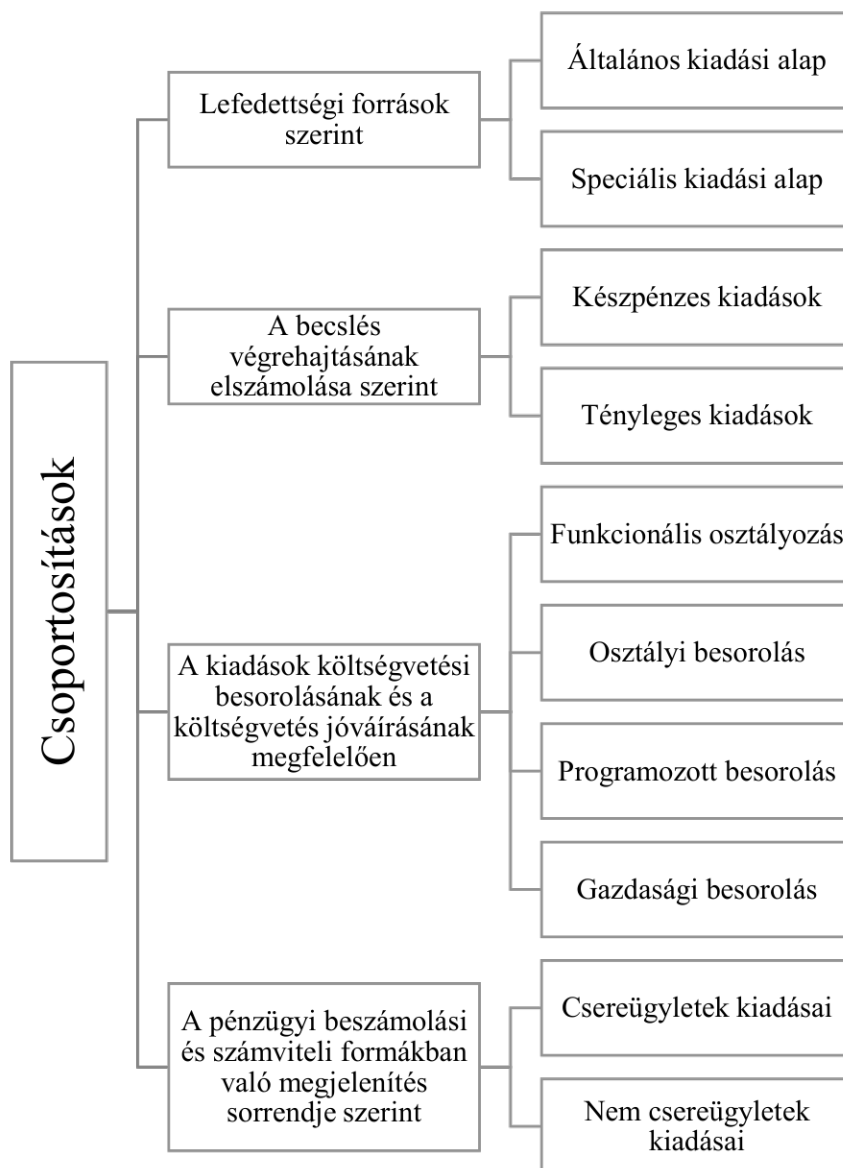
S.V. Svirko monográfiájában leírtak alapján általánosságban elmondható, hogy a költségvetési intézmények kiadásai gazdasági tartalmukban a költségvetési intézmények által gazdasági tevékenység során elköltött pénzüsszegek a becslésben megállapított összegek keretein belül [3].

A költségvetési intézmény kiadásai általában az intézmény által gazdasági tevékenysége során felhasznált pénzeszközök összege, az előirányzatban szereplő összegek keretein belül. A költségvetési intézmények kiadásai összetett többszintű gazdasági kategóriát képviselnek, amelyek ennek megfelelően a belső struktúra szerint osztályozódnak bizonyos jellemzők szerint.

A kiadások költségvetési besorolása a kiadástervezés alapja, szintetikus és analitikus elszámolása. Ez a besorolás jelentősen érinti a költségvetési intézmények számviteli és beszámolási tevékenységének teljes szervezetét. A kiadások csoportosítása a költségvetési besorolás szerint történik, melynek sajátossága a kiadások világos elhatárolása a gazdasági jellemzők szerint, a források részletes elosztásával azok objektív jellemzői szerint (bér, felhalmozás, ilyen kifizetések népesség transzferként stb.)

A költségvetési intézmények kiadásai összetett rendszerűek, és szintén besorolás alá esnek, amelyek a következők:

- lefedettségi források szerint;
- a becslés végrehajtásának elszámolása szerint;
- a kiadások költségvetési besorolásának és a költségvetés jóváírásának megfelelően;
- a pénzügyi beszámolási és számviteli formákban való megjelenítés sorrendje szerint.

1.6. ábra. A kiadások csoportosítása

Forrás: Saját szerkesztés [4] forrás alapján

Az 1.6. ábrában látható a kiadások csoportosítása a fent meghatározott pontoknak megfelelően.

A költségvetés általános alapjának pénzeszközeiből teljesített kiadásokat általános kiadási alapnak, a speciális alapból megfelelő célra felhasznált pénzeszközöket pedig speciális kiadási alapnak nevezzük. A készpénzes kiadások - a költségvetési intézmény által készpénzes és nem készpénzes fizetési formában (az Államkincstár szerveiben a nevére nyitott regisztrációs számlákról az elfogyasztott szolgáltatások, tárgyi értékek, fizetések, juttatások biztosítására stb.) elköltött pénzeszközök összegei.

A tényleges kiadások az intézmények végkiadásai, amelyeket bérszámfejtés és folyó transferek (ösztöndíjak, nyugdíjak, juttatások) formájában teljesítenek; vállalkozások, beszállítók és szolgáltatók számláinak elfogadása fizetésre; készletek kiadása az intézmény szükségleteinek kielégítésére. A becsléssel jóváhagyott normák tényleges végrehajtását tükrözik.

A tényleges kiadások az intézmény előirányzatának végleges teljesülését jelzik, és a terv megvalósulása esetén meg kell felelniük az előirányzat szerinti előirányzatösszegeknek [4].

A költségvetési intézmények kiadásainak típusait és besorolását Ukrajna Költségvetési Kódexe is tartalmazza.

A költségvetési besorolás a bevételek és kiadások egységes rendszerezett, gazdasági tartalma, funkcionális tevékenysége, szervezeti felépítése és egyéb szempontok szerinti csoportosítása, amely az állami hatóságok, önkormányzati szervek, költségvetési pénzeszközök kezelőinek pénzügyi tevékenységének ellenőrzésére és elemzésére szolgál.

A költségvetési besorolás kiadási részének főbb összetevőit az 1.7. ábra mutatja be.

Az fenti ábra fajtáit tehát az alábbi információkkal lehet kiegészíteni:

– funkciók, amelyek ellátása kiadásokhoz kapcsolódik (kiadások funkcionális besorolása és költségvetési hitelezése) (ФКВ);

- azon műveletek gazdasági jellemzői, amelyek során e kiadások felmerülnek (kiadások gazdasági besorolása és költségvetési hitelezése) (KEKB);
- a költségvetési források főkezelőjének jellemzői (kiadások osztályozása és költségvetési hitelezése) (BKB);
- költségvetési programok (a kiadások és a költségvetési hitelezés programszerű besorolása).

1.7. ábra. A kiadások fajtái és a költségvetés hitelezése

Forrás: Saját szerkesztés a [4] forrás alapján

A költségvetési kiadások és jóváírások funkcionális besorolása Ukrajna Költségvetési Kódexe 10. cikkének 4. szakaszával összhangban a következő részletezési szintekkel rendelkezik:

- az állami, a Krími Autonóm Köztársaság vagy a helyi önkormányzat feladatainak ellátásához kapcsolódó költségvetési kiadásokat és hiteleket rendszerező szakaszok;

- az állam, a Krími Autonóm Köztársaság vagy a helyi önkormányzat feladatainak ellátásához szükséges kiadásokat és a költségvetés jóváírását meghatározó alosztályok és csoportok.

A költségvetési kiadások és jóváírások funkcionális besorolását Ukrajna Pénzügyminisztériuma "A költségvetési besorolásról" 2011. január 14-i 11. számú rendelete hagyta jóvá.

A gazdasági osztályozás arra szolgál, hogy a költségvetési intézmények és a költségvetési források címzettjeinek kiadásait a gazdasági műveletek elemei szerint egyértelműen meg lehessen különböztetni. A kiadások közgazdasági besorolása és a költségvetés jóváírása a költségvetési intézmények előirányzatának elkészítésekor használatos.

A gazdasági besorolás szerinti kiadások mindegyike egységes, 4 szintű digitális KEKB kóddal rendelkezik, és csoportokra, alcsoportokra, cikkcsoportokra oszlik, amely lehetővé teszi az egyes műveletekről részletes tájékoztatást. Ezeket a csoportokat az 1.2. táblázat szemlélteti:

1.2 táblázat

A kiadások KEKB szerinti csoportosítása

A kiadások szintjei	KEKB	Megnevezés
1. szint – fő csoportok szerinti felosztás	2000	Folyó kiadások
	3000	Tőkeberuházások
	4000	Hitelezés
	9000	Nem felosztott kiadások
2. szint – alcsoportok szerinti felosztás	2100	Munka kifizetése és bérszámítás
	2200	Áruk és szolgáltatások
	2400	Tartozási kötelezettségek teljesítése
	2600	Folyó transzferek
	2700	Közzjólét
	2800	Egyéb folyó kiadások
	3100	Alaptőke vásárlása
	3200	Tőke-transzferek
3. szint – cikkek szerinti felosztás	2110	Munka kifizetése
	2120	Munkadíjak
	3110	Berendezések és tartós használatú tárgyak vásárlása
	3210	Tőke-transzferek vállalkozásoknak
4. szint - gazdasági műveletek szerinti felosztás	2111	Fizetés
	2112	Katonai személyzet pénzügyi támogatása

Forrás: Saját szerkesztés [4], [14] források alapján

Itt láthatjuk a fenti táblázatban, hogy az 1. szinten a főcsoportok számlái szerepelnek, nevezetesen:

- KEKB 2000 – Folyó számlák
- KEKB 3000 – Tőkeberuházások
- KEKB 4000 – Hitelezés
- KEKB 9000 – Nem felosztott kiadások

Majd a továbbiakban ezen főcsoportok alszámlái (2., 3., 4. szint) láthatóak, amelyek külön szerkezeti felépítésük szerint szerepelnek a kiadások csoportosításában. A kiadások teljes csoportját a gazdasági besorolás szerint bővebben a Melléklet A tartalmazza.

Az osztályok szerinti csoportosítás jellemzi a költségvetési források megoszlását a fő alapkezelők között. Az Ukrajna Államkincstári Szolgálat szerveinek szintjén használják, és a költségvetési alapok kezelőinek és a költségvetési források címzettjeinek egységes nyilvántartása alapján jön létre. Az ukrán állami költségvetés kiadásainak osztályozása magában foglalja az Ukrán Verhovna Rada apparátusának, az Állami Ügyek Igazgatóságának, az Ukrán Miniszteri Kabinet Titkárságának Gazdasági és Pénzügyi Osztályának, valamint az Állami Igazságügyi Igazgatóságnak a finanszírozására fordított kiadásokat. A helyi költségvetéseknél a kiadások besorolása a hozzájuk tartozó határozattal kerül meghatározásra.

1.2. A költségvetési intézmények bevételeinek és kiadásainak normatív és jogi szabályozása

Egy költségvetési intézmény számvitelének legfontosabb elemei a bevételek és a kiadások, amelyek egy átlátható képet adnak az intézmény pénzügyi helyzetéről. Mivel a két tétel között szoros kapcsolat van, célszerű ezeket összesítve tanulmányozni a költségvetési intézmények számviteli rendszerében.

Ukrajna Költségvetési Kódex 13. cikke szerint az általános és a speciális költségvetési alapok bevételei képezik annak összetevőit. Az intézmények finanszírozása közös feladataik ellátásához a költségvetés általános alapjából történik.

A speciális alap bevétele a költségvetési intézmények saját bevételeiből és a fejlesztési költségvetésből származó finanszírozásból, főszabály szerint a beruházási kiadásokból áll. Az általános alap bevételeit és kiadásait évente, Ukrajna költségvetésének elfogadásakor tervezik. A speciális alap bevétele csak részben tervezhető, például fizetős szolgáltatások bevétele, bérleti díj stb.

Ukrajna Törvénye

- "A számvitelről és a pénzügyi beszámolásról Ukrajnában"

Ukrajna Miniszteri Kabinetének határozatai

- "A költségvetési intézmények becsléseinek elkészítésére, felülvizsgálatára, jóváhagyására és alapvető követelményeire vonatkozó eljárás jóváhagyásáról"

Ukrajna Pénzügyminisztériumának rendeletei

- Nemzeti Számviteli Standardok (szabványok) a közszférában 124 "Bevételek";
- "Az állami szféra számviteli elszámolási tervének jóváhagyásáról";
- "A számviteli alszámlák tipikus megfeleltetése a költségvetési alapok és állami vagyonkezelői alapok kezelőinek eszközökkel, tőkével és kötelezettségekkel végzett tranzakcióinak tükrözésére";
- "A költségvetési intézmények egyedi eszközei és forrásai elszámolási rendjének jóváhagyásáról, valamint a költségvetési intézmények számvitelére vonatkozó egyes jogszabályok módosításáról";
- "A számviteli nyilvántartások bizonylati alátámasztásáról szóló rendelet jóváhagyásáról";
- "Az emlékiratok formanyomtatványainak, a közszférabeli szervezetek egyéb számviteli nyilvántartásainak jóváhagyásáról és összeállításuk rendjéről";
- "Az eszközök és források leltáráról szóló rendelet jóváhagyásáról";
- "Az analitikus számviteli kártyanyomtatványok és könyvek jóváhagyásáról
- a közszektorbeli szervezetek és összetételük sorrendje” ;
- "A közszféra pénzügyi beszámolási nyomtatványainak kitöltési eljárási rendjének jóváhagyásáról és a közszféra számviteléről szóló Számviteli Standardok (szabványok) az a közszférában 101 "Pénzügyi beszámoló benyújtása" módosítása;
- "A kezelők és a költségvetési források címzettjei pénzügyi, költségvetési és egyéb jelentések elkészítésére vonatkozó eljárás jóváhagyásáról";
- Módszertani ajánlások a számviteli politikához a közszférabeli szervezetek számára.

1.8. ábra. A bevételt szabályozó normatív-jogi dokumentumok

Forrás: Saját szerkesztés a [48] forrás alapján

Az előző alcímre hivatkozva, amelyben már említettük, az állami szektoron belüli jogalanyok jövedelmének besorolására, elismerésére és értékelésére vonatkozó eljárás fő szempontjait az Számviteli Standardok (szabványok) a közszférában 124 „Bevételek” tartalmazza. Ez a szabvány különösen a költségvetési intézmények

bevételeinek csere- és nem csereműveletekből származó bevételekre való felosztását írja elő. A költségvetési intézmények bevételeinek elszámolásának, ellenőrzésének szabályozási és jogszabályi biztosítását az fenti, normatív dokumentumok szabályozzák (1.8. ábra). A kiadások normatív szabályozó dokumentumai pedig az alábbi ábrán láthatóak (1.9. ábra):

Ukrajna Törvénye

- "A számvitelről és a pénzügyi beszámolásról Ukrajnában"

Ukrajna Miniszteri Kabinetének határozatai

- "A költségvetési intézmények költségvetési előirányzatainak elkészítésére, felülvizsgálatára, jóváhagyására vonatkozó eljárási rend és a költségvetés végrehajtásának alapvető követelményei";
- "Az állami szervek, valamint az állami költségvetésből támogatott intézmények és szervezetek személygépkocsik, bútorok, egyéb felszerelések és létesítmények, mobiltelefonok, számítógépek vásárlására fordított kiadások maximális összegéről";
- "Az állami tulajdonban lévő tárgyak leírására vonatkozó eljárás jóváhagyásáról"

Ukrajna Pénzügyminisztériumának rendeletei

- "Az állami szféra számviteli elszámolási tervének jóváhagyásáról" ;
- "A számviteli alszámlák tipikus megfeleltetése a költségvetési alapok és állami vagyonkezelői alapok kezelőinek eszközeivel, tőkével és kötelezettségeivel végzett tranzakcióinak tükrözésére" ;
- Számviteli Standardok (szabványok) a közszférában 135 „Kiadások”;
- "A költségvetési kiadások közgazdasági besorolásának alkalmazásáról szóló és a költségvetési hitelezési osztályozás alkalmazási utasításának jóváhagyásáról";
- „A költségvetési intézmények egyedi eszközei és forrásai elszámolási rendjének jóváhagyásáról, valamint a költségvetési intézmények számvitelére vonatkozó egyes normatív jogszabályok módosításáról”;
- „A számviteli nyilvántartások bizonylati alátámasztásáról szóló rendelet jóváhagyásáról”;
- „Az emlékjegyek, az állami szféra egyéb számviteli nyilvántartásainak egységes formáinak jóváhagyásáról és összeállításuk rendjéről”;
- "Az eszköz- és forrásleltárról szóló rendelet elfogadásáról";
- "Az állami szféra analitikus számvitelének kártyáinak és könyveinek formátumának jóváhagyásáról és összeállításuk rendjéről";
- Módszertani ajánlások a számviteli politikára vonatkozóan a közszektorbeli szervezetek számára;
- "Az állami szféra pénzügyi beszámolási űrlapjainak kitöltési rendjének jóváhagyásáról és a közszféra számviteléről szóló Számviteli Standardok (szabványok) a közszférában 101 "Pénzügyi beszámolás benyújtása" módosításáról;
- "A vezetők és a költségvetési források kedvezményezettjei pénzügyi, költségvetési és egyéb jelentések elkészítésére vonatkozó eljárási rend jóváhagyásáról"

1.9. ábra. A kiadásokat szabályozó normatív-jogi dokumentumok

Forrás: Saját szerkesztés a [48] forrás alapján

Látható, hogy a költségvetési intézmények a bevételek, kiadások elszámolása és a pénzügyi kimutatások készítése során mind az adott kérdést közvetlenül szabályozó szabályozási dokumentumok, mind a tevékenységük eredményét közvetetten befolyásoló jogalkotási aktusok irányadóak.

1.3. A költségvetési intézmények számvitelének, bevételeinek és kiadásainak elemzésének módszertani vonatkozásai

Ahhoz, hogy egy költségvetési intézmény bevételeit és kiadásait elemezni tudjuk, érdemes először megállapítani a fő feladatait, stratégiai céljait és azokat a szempontokat figyelembe venni, amelyek egy elemzéshez elengedhetetlenek.

A költségvetési intézmények bevételeinek és kiadásainak elemzésének fő feladata az intézmény forrásellátottságának, felhasználásának teljes körű jellemzése, valamint a felhasználás megszervezése, amely magában foglalja: a költségvetés elfogadásának időszerűségét, a takarékosági rend betartását, költségvetési források időben és szükség szerint történő biztosítása az intézmények számára. E feltételek betartása a normál tevékenység szükséges előfeltétele.

A bevételek és kiadások elemzésének stratégiai célja olyan hatékony finanszírozási források felkutatása, amelyek biztosítják az állami és a költségvetési intézmények érdekeinek összhangját. A költségvetési intézmények finanszírozása ugyanakkor meghatározza az egységes módszertan alkalmazásának szükségességét a költségvetési források felhasználásának elemzésére. Ehhez viszont átfogó tanulmányra van szükség a költségvetési előirányzatok végrehajtásának hatékonyságáról, hogy biztosítsák a költségvetési források kezelőinek gazdasági tevékenységét a jóváhagyott költségvetésen belül.

A költségvetési intézmények bevételeinek és kiadásainak elemzésének információs bázisa a számviteli rendszer adatai, így különösen a beszámoló, költségvetési kimutatás és becslés formái. A közszféra számviteli rendszerének korszerűsítése az államháztartási irányítási rendszer reformjának 2007-2015-ös stratégiája végrehajtási intézkedési tervével összhangban a számviteli rendszer és a

pénzügyi beszámolás javítását eredményezte a közszférában, figyelembe véve a nemzetközi számviteli standardok követelményeit.

Ezen információkból a bevételek és kiadások elemzésének fontos területe a csere- és nem csereügyletek bevételeinek és kiadásainak, valamint az általános és speciális alap bevételeinek és kiadásainak elemzése. A bevételek és kiadások elemzésének fő módszerei azok dinamikájának vizsgálata, amely lehetővé teszi a bevételek és kiadások egyes összetevőinek abszolút és relatív változásainak meghatározását. A dinamika meghatározását a költségvetési alap bevételeinek szerkezetének elemzése előzi meg.

A csere- és nem csereügyletek bevételeinek és kiadásainak elemzésének információs bázisa a Beszámoló a Pénzügyi eredményekről (2-dc fomanyomtatvány).

Így a pénzügyi és költségvetési beszámolás adatai szerint a bevételek és kiadások elemzése a következő irányok szerint történik:

- csere- és nem csereügyletek bevételeinek és kiadásainak szerkezeti és dinamikus elemzése;
- az általános és speciális alap bevételeinek és kiadásainak szerkezeti és dinamikus elemzése;
- a költségvetési kezelők kiadási becsléseinek dinamikus elemzése a kiadások funkcionális besorolásának és a kiadások gazdasági osztályozásának kódjai szerint;
- csereügyletek költségelemeinek szerkezeti és dinamikus elemzése.

Az általános és speciális alapok bevételeinek és kiadásainak elemzésének információs bázisa a becslés, a különalap pénzeszközeinek felhasználásának havi terve és a becslés speciális alapjának összefoglaló mutatói.

Az általános és speciális alapok bevételeinek és kiadásainak elemzését is a költségvetési beszámolás adatai alapján kell elvégezni, különösen a költségvetési alapok kezelőinek az ilyen költségvetési beszámolási formák adatai alapján.

A költségvetési beszámolási adatok alapján a bevétel- és kiadáselemzés következő területei különíthetők el:

- az általános költségvetési forrásfelosztási terv végrehajtásának elemzése;

- a külön költségvetési alap bevételi és kiadási tervének végrehajtásának elemzése;
- az általános és a külön költségvetési forrásokból származó források beérkezésének és felhasználásának elemzése.

Így a költségvetési intézmény becslése végrehajtásának elemzése szükséges feltétel, amely lehetővé teszi mind a bevételek, mind a kiadások hatékony kezelését.

KÖVETKEZTETÉS

A szakdolgozat kidolgozása során figyelembe lett véve a költségvetési intézmények tevékenységének elméleti és módszertani alapjai, jellemzés alá került "költségvetési intézmény bevételei és kiadásai" – a helyi önkormányzati szerv decentralizációs körülményei között. A munka gyakorlati része: a Nagybégányi kistérség bevételeinek és kiadásainak szervezeti és módszertani kutatása, elemzése.

Ukrajna Költségvetési kódexe a fő szabályozó dokumentum, amely meghatározza és szabályozza az ország költségvetési intézményeinek tevékenységét, rendelkezik a költségvetési folyamatokról, az államháztartás kezeléséről, a költségvetési források felhasználásáról és a megfelelő adminisztratív eljárásokról, amely biztosítja a költségvetési rendszerének hatékonyságát és átláthatóságát Ukrajnában.

Ukrajna Költségvetési kódexe szerint a Nagybégányi kistérség bevételei és kiadásai általános alapra és speciális alapra oszlanak. A költségvetés bevételi részének kialakításában nem csak az állami költségvetésből származó támogatásoknak, és transzfereknek van fontos szerepe, hanem a saját bevételeknek is, amelyek a vonatkozó törvényben meghatározott adók, illetékek és egyéb befizetések alapján keletkeznek, a kistérség által meghozott döntések alapján.

A helyi költségvetésből finanszírozott költségvetési intézmény tevékenységének fő feladata a szükséges anyagi források biztosítása számos területen, így a gazdaság- és kulturális fejlesztés, a lakásépítés és a kommunális infrastruktúra fejlesztése, az oktatás, az egészségügy és más társadalmilag fontos területek számára. Ez a költségvetés a pénzügyi források kialakításának és felhasználásának mechanizmusa, amely hozzájárul a helyi önkormányzati szervekre ruházott feladatok és funkciók ellátásához. A helyi költségvetés nemcsak pénzügyi-gazdasági kategória, hanem eszköz és lehetőség a helyi szinten felmerülő problémák megoldására. A költségvetési rendszer lehetővé teszi a helyi közösségek számára, hogy saját pénzügyeiket kezeljék, és hatékonyan és eredményesen használják fel a helyi szintű programok finanszírozásához szükséges forrásokat.

A Nagybégányi kistérség pénzügyi-gazdasági tevékenysége során elszámolási és készpénzszolgáltatást a Kárpátalja, Beregszászi járás Államkincstári Szolgálat Irodáján keresztül nyújt be. A költségvetési forrásokat a költségvetési besorolás szerint nyitott megfelelő számlákon egy éves időtartamra írják jóvá.

A bevételek elszámolása a költségvetési intézmény Számlarendjének 7. osztályának „Bevétel” számláiban, a kiadások – a költségvetési intézmény Számlarendjének 8. osztályában jelenik meg. Az egységes számvitel meghatározása, valamint a pénzügyi és költségvetési beszámolás elkészítése a költségvetési források vezetői és kezelői szintjén biztosítja a költségvetési források célirányos felhasználásának ellenőrzését, és megfelelő szoftverek használata alapján megbízható tájékoztatást nyújt a felhasználók számára.

A Nagybégányi kistérség könyvelésre és jelentéskészítésre használt fő programok a következők: AS „E-Beszámoló”, (SDO) „Kincstár kliens – Kincstár”, AIS „Helyi költségvetések” (APK „Helyi költségvetések”) és PK M.E.Doc jelentéskészítéshez a szabályozó hatóságoknak.

Végül a Nagybégányi kistérség bevételeinek és kiadásainak alapos tanulmányozása során megállapítható, hogy a tételek költsége kiegyensúlyozott mind a 2022-es, mind a 2023-as jelentési időszakban.

A helyi önkormányzati szerv - Nagybégányi kistérség pénzügyi stabilitási és fizetőképességi mutatóit vizsgálva a 2022-es, 2023-as év bevételi és kiadási tételek egyensúlyáról is szintén levonható következtetés. Érdeemes azonban figyelembe venni a 2023-as év költségvetési transzferek arányát, amely jelentősen meghaladta a várt értéket, és a változást a 2023-ban felhalmozott transzferek összege okozta. Ez azt jelenti, hogy az intézménynek további forrásra van szüksége a kiadások fedezésére. Ennek megfelelően a költségvetés stabilizálására a legmegfelelőbb javaslat a transzferek felhasználásának területi szintű ellenőrzése, a pénzügyi források felhasználásának optimális megszervezését biztosító költségvetési politika kialakítása.

ВИСНОВКИ

В ході виконання кваліфікаційної роботи було розглянуто теоретичні й методологічні основи діяльності бюджетних установ, охарактеризовано категорійний апарат «доходи та видатки бюджетної установи» - органу місцевого самоврядування в умовах децентралізації. Складником практичної частини роботи є проведення організаційно-методичного дослідження та аналізу доходів та видатків Великобуйганської ОТГ.

Бюджетний кодекс України є основним нормативним документом, що визначає та регулює діяльність бюджетних установ країни, передбачає бюджетні процеси, управління державними фінансами, використання бюджетних ресурсів і відповідні адміністративні процедури, що забезпечує ефективність і прозорість бюджетної системи в Україні.

Відповідно до Бюджетного кодексу України доходи та видатки Великобуйганської ОТГ поділяються на загальний фонд та спеціальний фонд. Важлива роль у формуванні дохідної частини бюджету належить не лише дотаціям, субвенціям та трансфертам з Державного бюджету, а й власним надходженням, які сформовані на основі податків, зборів та інших платежів, що визначені відповідним рішенням територіальної громади.

Основним завданням діяльності бюджетної установи, що фінансується з місцевого бюджету, є забезпечення необхідними фінансовими ресурсами багатьох сфер, зокрема економічного та культурного розвитку, житлового будівництва та розвитку комунальної інфраструктури, освіти, охорони здоров'я та інших соціально-важливих сфер. Цей бюджет є механізмом формування та використання фінансових ресурсів, який сприяє виконанню завдань і функцій, покладених на органи місцевого самоврядування. Місцевий бюджет – це не лише фінансово-економічна категорія, а радше інструмент і можливість вирішення завдань, які постають на місцевому рівні. Я бюджетна система дозволяє місцевим громадам самостійно управляти власними фінансами та ефективно й

результативно використовувати ресурси, необхідні для фінансування програм на місцевому рівні.

Під час фінансово-господарської діяльності Великобийганська ОТГ здійснює розрахунково-касове обслуговування через Управління Державної казначейської служби у Берегівському районі Закарпатської області. Бюджетні кошти зараховуються на відповідні рахунки, відкриті за бюджетною класифікацією строком дії один рік.

Облік доходів відображається на рахунках 7 класу «Доходи» Плану рахунків бюджетної установи, а видатків – 8 класу Плану рахунків бюджетної установи. Визначення єдиних підходів до ведення бухгалтерського обліку та складання фінансової й бюджетної звітності на рівні головних розпорядників та розпорядників бюджетних коштів забезпечує контроль за цільовим використанням бюджетних коштів і забезпечує користувачів достовірною інформацією, що базується на використанні відповідного програмного забезпечення.

Основними програмними продуктами, що використовуються для ведення бухгалтерського обліку й складання звітності у Великобийганській ОТГ є: АС «Є-Звітність», (СДО) «Клієнт Казначейства – Казначейство», АІС «Місцеві бюджети» (АПК «Місцеві бюджети») та ПК М.Е.Дос для подання звітності у контролюючі органи.

Нарешті, під час ретельного вивчення доходів і витрат Великобийганської ОТГ можна зробити висновок, що вартість статей є збалансованою як протягом 2022, так і 2023 звітних періодів.

Досліджуючи показники фінансової стійкості та платоспроможності органу місцевого самоврядування – Великобийганській ОТГ також можна зробити висновок про збалансування статей доходів та видатків у 2022р. та 2023р. Однак варто враховувати коефіцієнт покриття видатків бюджетних трансфертів, який був значно вищим за очікуване значення, а зміна була зумовлена обсягом трансфертів, накопичених у 2023 році. Це означає, що установа потребує додаткового джерела коштів для покриття своїх витрат.

Відповідно до цього найбільш доцільною пропозицією щодо стабілізації бюджету є контроль над використанням трансфертів на рівні територіальної громади, розробка бюджетної політики, що забезпечує оптимальну організацію використання фінансових ресурсів.

FELHASZNÁLT IRODALOM

1. Атамас П.Й., Атамас О.П. Облік у бюджетних установах. Навчальний посібник. Київ: Центр учбової літератури, 2019. 284 с.
2. Безверхий К. В. Облік в бюджетних установах: Навч. посіб. / К. В. Безверхий. Київ: «Центр учбової літератури», 2020. 312 с.
3. Болібрух К. В. Бухгалтерський облік, контроль та аналіз доходів та видатків у бюджетній установі (на прикладі Гусятинського коледжу ТНТУ ім. І. Пулюя): дипломна робота магістра за спеціальністю „071 — облік і оподаткування“/ К.В. Болібрух. Тернопіль: ТНТУ, 2019. 84с. URL: <https://elartu.tntu.edu.ua/handle/lib/29878> (letöltés dátuma: 2024.02.21)
4. Бондаренко Н. М. Сучасні підходи до сутності доходів і видатків бюджетних установ. Економіка та суспільство: електр. фах. вид. 2017. №8. URL: http://www.economyandsociety.in.ua/journal/8_ukr/119.pdf (letöltés dátuma: 2024.02.23)
5. Бухгалтерський облік в бюджетних установах: Навч. посіб. Київ: Кондор, 2009.- 412 с.
6. Бухгалтерський облік у бюджетних установах: Підручник / За заг. Ред. проф. Р.Т. Джоги. Київ: КНЕУ, 2004. – 483 с.
7. Бюджетна система : навч. посіб. / І. Л. Шевчук, В. О. Черепанова, Т. О. Ставерська. Друге вид., переробл. і допов. Харків : Видавець Іванченко І. С., 2015. 284 с.
8. Бюджетний кодекс України : Закон України від 08.07.2010 р. № 2456-VI (зі змінами і доповненнями). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2456-17#Text> (letöltés dátuma: 2024.02.21)
9. Закон України “Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні” від 16.08.99 № 996-XIV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/996-14#Text> (letöltés dátuma: 2024.02.23)
10. Заросило А. Методичні підходи аналізу доходів і витрат розпорядниками бюджетних коштів. Інститут бухгалтерського обліку, контроль

та аналіз в умовах глобалізації. Міжнародний науковий журнал. Випуск 3-4. 2017. с. 95 – 104.

11. Карпенко Н.Г. Звітність бюджетних установ : [навч. посіб.] / Н.Г. Карпенко, Л.О. Дорогань-Писаренко, Я.С. Аранчій, Р.В. Липський (вид. 2-е доп. та перер.). Полтава : РВВ ПДАА, 2018. –262 с.

12. Кодекс законів про працю України від 10.12.1971 р. № 332-VIII (зі змінами та доповненнями). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/322-08#Text> (letöltés dátuma: 2024.02.23)

13. Конституція України від 28.06.1996 № 254к/96-ВР. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80#Text> (letöltés dátuma: 2024.02.26)

14. Лук'янець В. В. Облік, аналіз і контроль доходів та видатків бюджетних установ: організація та методика: Кваліфікаційна робота за освітнім ступенем «магістр» за спеціальністю „071 — облік і оподаткування“/ В.В. Лук'янець. ТЕРНОПІЛЬ 2020. 84 с. URL: <http://dspace.wunu.edu.ua/bitstream/316497/40326/1/Lukianets%20V.%20ODSzm-21.pdf> (letöltés dátuma: 2024.02.28)

15. Лучко М.Р. Звітність установ державного сектору економіки: [навчальний посібник] / М.Р. Лучко, В.М. Рожелюк. Тернопіль: Економічна думка, 2018. 180 с.

16. Методичні рекомендації з перевірки порівнянності показників фінансової звітності суб'єктів державного сектору від 28 грудня 2017 року № 1170 із змінами від 21.12.2018 року № 1074. URL: http://search.ligazakon.ua/l_doc2.nsf/link1/MF17086.html (letöltés dátuma: 2024.02.19)

17. Методичні рекомендації щодо облікової політики суб'єкта державного сектору: наказ МФУ від 23.01.2015 р. № 11 зі змінами від 25.09.2015 р. № 840. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0011201-15#Text> (letöltés dátuma: 2024.02.20)

18. Наказ «Про внесення змін до Порядку складання бюджетної звітності розпорядниками та одержувачами бюджетних коштів, звітності фондами загальнообов'язкового державного соціального і пенсійного страхування» від 30.11.2022 № 404. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1035-18> (letöltés dátuma: 2024.02.23)

19. Наказ «Про затвердження Змін до деяких нормативно-правових актів з бухгалтерського обліку в державному секторі» від 13.06.2017 № 571. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0838-17#n2> (letöltés dátuma: 2024.02.21)

20. Наказ «Про затвердження Інструкції щодо застосування економічної класифікації видатків бюджету та Інструкції щодо застосування класифікації кредитування бюджету» від 12.03.2012 № 333 зі змінами і доповненнями. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0456-12> (letöltés dátuma: 2024.02.24)

21. Наказ «Про затвердження методики аналізу фінансово-господарської діяльності підприємств державного сектору економіки» від 14.02.2006 №106. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0332-06> (letöltés dátuma: 2024.02.23)

22. Наказ «Про затвердження національних положень (стандартів) бухгалтерського обліку в державному секторі» від 27.11.2018 № 940. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0087-11> (letöltés dátuma: 2024.02.21)

23. Наказ «Про затвердження Національного положення (стандарту) бухгалтерського обліку в державному секторі 101 «Подання фінансової звітності» від 27.11.2018 № 940. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0103-10> (letöltés dátuma: 2024.02.23)

24. Наказ «Про затвердження Порядку складання бюджетної звітності розпорядниками та одержувачами бюджетних коштів, звітності фондами загальнообов'язкового державного соціального і пенсійного страхування» від 24.01.2012 № 44 зі змінами та доповненнями. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0196-12#Text> (letöltés dátuma: 2024.02.21)

25. Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку в державному секторі 122 «Нематеріальні активи» від 23.07.2015 № 664. URL:

<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1018-10/para4#n4> (letöltés dátuma: 2024.02.23)

26. Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку в державному секторі 135 «Витрати» від 13.06.2017 № 571. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0903-12> (letöltés dátuma: 2024.02.21)

27. Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку в державному секторі 123 «Запаси» від 13.06.2017 № 571. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1019-10/para4#n4> (letöltés dátuma: 2024.02.26)

28. Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку в державному секторі 124 «Доходи» від 13.06.2017 № 571. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0089-11> (letöltés dátuma: 2024.02.21)

29. Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку в державному секторі 125 «Зміни облікових оцінок та виправлення помилок» № 1163 від 25.11.2014. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0090-11> (letöltés dátuma: 2024.02.24)

30. Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку в державному секторі 126 «Оренда» 24.12.2010 № 1629. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0091-11> (letöltés dátuma: 2024.02.26)

31. Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку в державному секторі 128 «Зобов'язання» від 25.11.2014 № 1163. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0093-11/para182#n182> (letöltés dátuma: 2024.02.23)

32. Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку в державному секторі 132 «Виплати працівникам» від 25.11.2014 № 1163. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0121-12> (letöltés dátuma: 2024.02.20)

33. Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку у державному секторі 103 «Фінансова звітність за сегментами» від 08.02.2019 № 52. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0088-11> (letöltés dátuma: 2024.02.23)

34. О.В. Кравченко, Доходи і видатки бюджетних установ у вітчизняній та міжнародній обліковій практиці. Вісник Житомирського державного технологічного університету. Серія Економічні науки. 2009. № 4 (50). С. 67 – 70.
35. Облік у бюджетних установах : Навчальний посібник. / за ред. Леня В.С. Чернігів: Десна Поліграф, 2016. 560 с. URL: <https://xn--e1ajqk.kiev.ua/wp-content/uploads/2019/12/Len-V-S-budjet-book.pdf> (letöltés dátuma: 2024.02.21)
36. Овчаренко А. Ю. Кваліфікаційна робота бакалавра на тему: «облік і контроль доходів і витрат у бюджетних установах» за спеціальністю „071 — облік і оподаткування“ / А. Ю. Овчаренко. Суми. 2020. 43 с. URL: <https://core.ac.uk/download/pdf/339162383.pdf> (letöltés dátuma: 2024.02.24)
37. План рахунків бухгалтерського обліку в державному секторі, від 31.12.2013 р. № 1203. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0678-18#n8> (letöltés dátuma: 2024.02.20)
38. Податковий кодекс України : Закон України від 02.12.2010 р. № 2755-VI (зі змінами і доповненнями.). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2755-17#Text> (letöltés dátuma: 2024.02.19)
39. Порядок заповнення форм фінансової звітності в державному секторі від 28 лютого 2017 року № 307 із змінами від 27 листопада 2018 року № 939. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0384-17> (letöltés dátuma: 2024.02.21)
40. Постанова «Про затвердження Порядку складання, розгляду, затвердження та основних вимог до виконання кошторисів бюджетних установ» від 28 лютого 2002 р. № 228. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/228-2002-%D0%BF#n14> (letöltés dátuma: 2024.02.26)
41. Про затвердження типових форм меморіальних ордерів, інших облікових реєстрів суб'єктів державного сектору та порядку їх складання від 08.09.2017 № 755. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1416-17>. (letöltés dátuma: 2024.02.26)
42. Сердюк О. М., Гурова А. В. Особливості аналізу доходів і видатків бюджетних установ на прикладі територіального центру надання соціальних

послуг Краматорської Міської Ради. Научний вісник ДГМА. № 3 (24Е), 2017. С. 139 – 148.

43. Скоморохова С. Ю., Бондарчук С. А. Особливості аналізу доходів бюджетних установ. Кримський економічний вісник. 2012. Ч. 2. С. 218-221.

44. Степова Т.Г., Ахмад М.І., Оводюк Н.О. Модернізація системи бухгалтерського обліку в державному секторі: переваги, недоліки та перспективи покращення роботи працівників бухгалтерських служб. Бухгалтерський облік, аналіз та аудит. 2018. С. 1018 - 1025.

45. Стратегія модернізації системи бухгалтерського обліку та фінансової звітності в державному секторі на період до 2025 року від 20 червня 2018 р. № 437. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/437-2018-%D1%80> (letöltés dátuma: 2024.02.24)

46. Типова кореспонденція субрахунків бухгалтерського обліку для відображення операцій з активами, капіталом та зобов'язаннями розпорядниками бюджетних коштів та державними цільовими фондами від 29.12.2015 р. № 1219 зі змінами від 13.06.2017 № 571. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0838-17> (letöltés dátuma: 2024.02.23)

47. Фінанси бюджетних установ : навч. посіб. / Н. А. Дехтяр, О. В. Дейнека, О. В. Люта, Н. Г. Пігуль ; за заг. ред. Н. А. Дехтяр. Суми : Сумський державний університет, 2020. 229 с. URL: https://essuir.sumdu.edu.ua/bitstream-download/123456789/80484/3/Dekhtiar_finansy_biudzhetykh_ustanov.pdf;jsessionid=6FC5A113DC362200DF38CFCFC16EC914 (letöltés dátuma: 2024.02.21)

48. Шапаренко А. В. Кваліфікаційна магістерська робота на тему «Особливості обліку і контролю доходів і витрат бюджетних установ» за спеціальністю 071-«Облік і оподаткування». Суми, 2018. 106 с.

49. Штик Ю.В., Карченкова О.Л. Порівняльна характеристика обліку доходів і видатків бюджетної установи за новим та старим планом рахунків. Економіка і суспільство. Випуск # 10 / 2017. С. 849 – 852.

50. Шутка С. Є., Воляник Г. М., Колінько Н. І. Модернізація обліку в установах державного сектору економіки. Випуск 29. 2022. С. 53-60.

АНОТАЦІЯ

Шімон Вівієн Чобівна. Бухгалтерський облік та аналіз доходів і видатків бюджетних установ. Кваліфікаційна робота на здобуття першого (бакалаврського) рівня вищої освіти за освітньою програмою «Облік і оподаткування». Закарпатський угорський інститут імені Ференца Ракоці II. Берегове, 2024.

Ключові слова: бухгалтерський облік, аналіз, доходи, видатки, бюджетні установи, об'єднана територіальна громада, бюджетні кошти.

Загальний обсяг кваліфікаційної роботи - 89 сторінок. Дослідження містить 17 рисунків, 16 таблиць, 2 малюнки, 21 додаток. Список використаних джерел налічує 50 найменувань.

Мета написання кваліфікаційної роботи: дослідження обліку та аналізу доходів і витрат Великобйганської ОТГ в структурі публічних сфер, визначення ролі обліку і аналізу з точки зору фінансової стабільності, ефективного використання ресурсів і дотримання законодавства.

Об'єкт кваліфікаційної роботи: фінансування та цільове використання виділених бюджетних асигнувань Великобйганської об'єднаної територіальної громади – органу місцевого самоврядування на рівні головного розпорядника бюджетних коштів.

Предмет кваліфікаційної роботи: теоретико-методичні засади обліку та аналізу доходів і витрат та фінансового забезпечення Великобйганської ОТГ.

Практичне значення отриманих результатів. Результати, отримані під час проведеного дослідження, сприяють покращенню фінансової та бюджетної ситуації Великобйганської ОТГ, ефективному використанню та управлінню фінансово-господарськими ресурсами відповідно до вимог законодавчих актів.

ANNOTÁCIÓ

Simon Vivien. Költségvetési intézmények bevételeinek és kiadásainak számvitele és elemzése. Szakdolgozat a felsőoktatás első (alapképzési) szintjéhez a 071 „Számvitel és adóügy” oktatási program keretén belül. II. Rákóczi Ferenc Kárpátaljai Magyar Főiskola, Beregszász, 2024.

Kulcsszavak: számvitel, elemzés, bevételek, kiadások, költségvetési intézmények, kistérség, költségvetési források.

A szakdolgozat terjedelme 89 oldal. A kutatás 17 ábrát, 16 táblázatot, 2 képet, 21 mellékletet tartalmaz. A felhasznált források listája 50 elemet tartalmaz.

A szakdolgozat megírásának célja: a Nagybégányi kistérség bevételeinek és kiadásainak számvitelének és elemzésének tanulmányozása a közszféra szerkezetében, a számvitel és elemzés szerepének meghatározása a pénzügyi stabilitás, az erőforrások hatékony felhasználása szempontjából. és a jogszabályok betartása.

A szakdolgozat tárgya: a Nagybégányi kistérség - a költségvetési források fő kezelői szintű helyi önkormányzati szervének - elkülönített költségvetési előirányzatainak finanszírozása és célzott felhasználása.

A szakdolgozat tárgya: a Nagybégányi kistérség bevételeinek, kiadásainak és pénzügyi támogatásának elszámolásának és elemzésének elméleti és módszertani elvei.

A kapott eredmények gyakorlati jelentősége. Az elvégzett kutatás során elért eredmények hozzájárulnak a Nagybégányi kistérség pénzügyi és költségvetési helyzetének javításához, a pénzügyi és gazdasági erőforrások hatékony felhasználásához és kezeléséhez a jogszabályi előírásoknak megfelelően.

ANNOTATION

Vivien Simon. Accounting and analysis of revenues and expenses of budgetary institutions. Thesis for the first (bachelor) level of higher education under the educational program 071 „Accounting and taxation”. Ferenc Rakoczi II Transcarpathian Hungarian College of Higher Education, Beregovo, 2024.

Keywords: accounting, analysis, revenues, expenses, budgetary institutions, united territorial community, budget funds.

The length of the thesis is 89 pages. The research contains 17 figures, 16 tables, 2 pictures, and 21 appendices. The list of used sources contains 50 items.

The purpose of writing the thesis: the study of accounting and analysis of revenues and expenses of the Veliko Bihany United Territorial Community in the structure of public spheres, determination of the role of accounting and analysis from the point of view of financial stability, effective use of resources and compliance with legislation.

The object of the thesis: financing and targeted use of allocated budget allocations of the Veliko Bihany United Territorial Community - a local self-government body at the level of the main manager of budget funds.

The subject of the thesis: theoretical and methodological principles of accounting and analysis of income and expenses and financial support of Veliko Bihany United Territorial Community.

Practical significance of the obtained results. The results obtained during the conducted research contribute to the improvement of the financial and budgetary situation of Veliko Bihany United Territorial Community, effective use and management of financial and economic resources in accordance with the requirements of legislative acts.

Звіт про перевірку схожості тексту Oxsico

Назва документа:

Diplomamunka_Simon Vivien 2024.pdf

Ким подано:

Габор Потокі

Дата перевірки:

2024-06-05 09:47:45

Дата звіту:

2024-06-05 12:11:45

Ким перевірено:

I + U + DB + P + DOI

Кількість сторінок:

89

Кількість слів:

18428

Схожість 3%	Збіг: 33 джерела	Вилучено: 0 джерела
Інтернет: 23 джерела	DOI: 0 джерела	База даних: 0 джерела
Перефразовування 0%	Кількість: 12 джерела	Перефразовано: 84 слова
Цитування 5%	Цитування: 91	Всього використано слів:
Включення 0%	Кількість: 1 включення	5241 Всього використано слів: 16
Питання 0%	Замінені символи: 0	Інший сценарій: 12 слова